

Ο ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΙΩΣΗΦ

Α΄. Αγιογραφική αφήγηση (Γεν. λζ΄, λθ΄-με΄):

Δώδεκα παιδιά είχε ο Πατριάρχης Ιακώβ (ο εγγονός του Αβραάμ και γιος του Ισαάκ). Το προτελευταίο ήταν ο πάγκαλος Ιωσήφ! Πολύ ξεχώριζε από τ αδέρφια του αυτό το παιδί. Αθώο και άκακο. Υπάκουο στον πατέρα του, αλλά και στους μεγαλύτερους αδελφούς του, τους οποίους αγαπούσε πολύ. Εργατικό και πρόθυμο. Ευγενικό και γλυκομίλητο. Χαρούμενο πάντα παιδί· χωρίς ιδιοτροπίες! Και όλα αυτά, γιατί σεβόταν και αγαπούσε με όλη του την καρδιά τον Θεό! Με πόση ευλάβεια και προσοχή άκουγε τον Πατριάρχη πατέρα του να του μιλάει για τα μεγαλεία και την αγάπη του Κυρίου Σαβαώθ!

Για όλες αυτές τις αρετές ιδιαίτερα τον συμπαθούσε ο Ιακώβ αυτόν τον γιο του. Γιατί ήταν παιδί μυαλωμένο... Δε συνέβαινε όμως το ίδιο και με τα αδέρφια του. Αυτά τον ζήλευαν. Και τον συκοφαντούσαν με διάφορα ψέματα στον πατέρα τους. Όσοι συνέβησαν και κάποια περιστατικά, που άναψαν τη ζήλεια τους ακόμα πιο πολύ. Την έκαναν φθόνο! Ποια;

Το πρώτο, ότι ο Ιακώβ, ύστερα από τς συκοφαντίες που δεν πίστεψε, έφτιαξε στον Ιωσήφ έναν πολύ ωραίο και φανταχτερό, επίσημο χιτώνα...

Και το δεύτερο, ότι ο Ιωσήφ εκείνον τον καιρό είδε δυο περίεργα όνειρα, τα οποία με όλη την αθωότητά του διηγήθηκε μπροστά στους αδελφούς και τον πατέρα του. Ποια ήταν τα όνειρα; Το ένα, ότι στο θερισμό το δικό του δεμάτι με τα στάχυα στάθηκε όρθιο· και τα δεμάτια των έντεκα αδελφών του έπεσαν και το προσκύνησαν! Το άλλο, ότι ο ήλιος και η σελήνη και έντεκα αστέρια έπεσαν κι αυτά και τον προσκύνησαν...

Οι αδελφοί του τον κορόιδεψαν·

—Μήπως σου περνά η ιδέα ότι θα γίνεις Βασιλιάς και θα σε προσκυνήσουμε;

Κι ο φθόνος τους γι' αυτόν έγινε πιο μεγάλος! Ο πατέρας του φοβήθηκε μη φέρει υπερηφάνεια το όνειρο στον γιο του και τον μάλωσε. Το φύλαξε, όμως, μέσα στην καρδιά του. Ίσως κάτι μεγάλο σήμαινε για τον Ιωσήφ!

Κι οι μέρες κυλούσαν. Τα δέκα αδέρφια του Ιωσήφ έλειπαν με τα κοπάδια πέρα προς τη Συχέμ για καιρό. Ο Ιωσήφ με τον μικρότερο αδελφό του τον Βενιαμίν, το δωδέκατο παιδί του Ιακώβ, είχε μείνει στο σπίτι για άλλες δουλειές. Κι είπε ο Ιακώβ·

—Πήγαινε, Ιωσήφ, να βρεις τα αδέρφια σου. Να δεις τι κάνουν.

—«Ιδού εγώ»! είπε πρόθυμα ο Ιωσήφ. Ευχαρίστως να πάω!

Και ξεκίνησε με χίλια δυο καλούδια από το σπίτι. Μα όταν έφτασε στα αδέρφια του, στα χωράφια,

τον περίμενε δυσάρεστη υποδοχή. Τα αδέρφια του μόλις τον είδαν να έρχεται, ετοιμάστηκαν να τον σκοτώσουν. Τους πρόλαβε όμως ο μεγαλύτερος αδελφός, ο Ρουβήμ, που αγαπούσε τον Ιωσήφ και ήθελε να τον γλυτώσει.

—Όχι, φώναξε. Μη βιάσουμε τα χέρια μας με αδελφικό αίμα σαν τον Κάιν. Ας τον ρίξουμε καλύτερα σε αυτό το ξεροπήγαδο να πεθάνει από την πείνα.

Είχε στον νου του να τον σώσει μετά ο Ρουβήμ. Συμφώνησαν.

Και να, φτάνει κατάκοπος ο Ιωσήφ. Κι ενώ τους χαιρετά χαρούμενος, οι αδελφοί του αγριεμένοι όρμησαν κατά πάνω του, του έβγαλαν το χιτώνα, τον έδεσαν με χοντρό σκοινί κι άρχισαν να τον ρίχνουν σ' ένα βαθύ ξεροπήγαδο. Κλάμα ο φτωχός Ιωσήφ! Φωνές, παρακάλια! Ασυγκίνητοι αυτοί! Μονάχος πια στα σκοτεινά βάθη· κι εκείνοι να τον περιγελούν.

Απαρηγόρητος ο Ιωσήφ έκλαψε με λυγμούς!

—Πατέρα! Καλέ μου Πατέρα! φώναζε. Και άρχισε η αθώα ψυχή του να ικετεύει:

—Θεέ των Πατέρων μου, Αβραάμ, Ισαάκ... Κύριε Παντοδύναμε, προστάτεψέ με... σώσε με! Δεν τους έφταιξα. Σώσε με από την κακία τους!...

Πέρασε αρκετή ώρα, όταν ήρθαν τα αδέρφια του και τον τράβηξαν πάλι στην επιφάνεια.

Ο Ιωσήφ πήρε θάρρος.

—Έλα, του είπαν. Μην είσαι κατσούφης. Πρέπει να φαίνεσαι γερός. Να! Αυτοί οι καλοί άνθρωποι θα σε πάρουν μαζί τους.

—Θα με πουλήσετε; φώναξε με κλάματα ο Ιωσήφ!

—Άκουσε, του 'τριξε ένας τα δόντια. Ή θα πας μαζί τους ήσυχα ή θα πεθάνεις!

Έσκυψε το κεφάλι ο Ιωσήφ κι ακολούθησε. Οι έμποροι μέτρησαν στον Ιούδα 20 χρυσά νομίσματα (2 στον καθένα έπεφταν) κι έφυγαν.

Οι φθονεροί αδελφοί γύρισαν στα πρόβατά τους. Στο αίμα ενός κατσικιού μάτωσαν τον χιτώνα του Ιωσήφ. Θα έλεγαν στον πατέρα τους ότι τον έφαγε άγριο θηρίο... Το απαίσιο έργο τους είχε πια τελειώσει. Ο αδερφός τους ήταν σκλάβος! Οι έμποροι τον πούλησαν σκλάβο στην Αίγυπτο· δούλο στον άρχοντα Πετεφρή, αρχιμάγειρα του Φαραώ!

Ο Κύριος όμως δεν εγκαταλείπει τους εκλεκτούς Του. Τους υψώνει και μέσα από τα δεσμά τους!

Τι απέγινε ο Ιωσήφ στην Αίγυπτο; Έμεινε δούλος του Πετεφρή για πάντα; Όχι. Αγωνίστηκε σκληρά το γενναίο παιδί! Φυλακίστηκε, ταλαιπωρήθηκε χρόνια! Μα, τι ευλογία Θεού το συνόδευε πάντα! Ο εξάιρετος χαρακτήρας του, η ευγενική μορφή του, η τιμιότητα και εργατικότητά του, η καλοσύνη και ο φωτισμένος νους του, τον έκαναν σε όλους αγαπητό. Όλοι τον εκτιμούσαν, όπου κι αν βρισκόταν. Τον

εμπιστεύονταν. Πάντα του έδιναν την πρώτη και πιο υπεύθυνη θέση! Δεν άργησαν να καταλάβουν ότι όλα αυτά τα σπάνια χαρίσματά του ήταν δώρα του Θεού, που πίστευε. Τον είχαν ακούσει να λέει:

—Ο Θεός είναι παντού. Και μας βλέπει. Πώς μπορούμε να τον λυπήσουμε με τις αμαρτίες μας;

Έτσι η φήμη του έφτασε ως τον μεγάλο Βασιλιά της Αιγύπτου, τον ξακουστό Φαραώ.

—Έμαθα, παλικάρι μου, ότι έχεις φωτισμένο νου. Είδα δυο όνειρα, που κανένας δεν μπόρεσε να μου εξηγήσει. Μήπως εσύ μπορείς;

—Μόνο με τη βοήθεια του Θεού, απάντησε ταπεινά ο Ιωσήφ.

—Να! Είδα να βγαίνουν από τον Νείλο εφτά αγελάδες καλοθρεμμένες, όμορφες και να βόσκουν στο χορτάρι. Κι έπειτα βγήκαν άλλες εφτά, σκελετωμένες κι άσχημες, που έφαγαν τις πρώτες! Μα, κι αν τις έφαγαν, πάλι σκελετωμένες έμειναν! Έπειτα ξανακοιμήθηκα. Και να! Εφτά στάχυα όμορφα ξεπετάχτηκαν μπροστά μου, γερά και μεστωμένα! Μα ξάφνου άλλα εφτά κούφια κι άκαρπα, που κατάπιανε τα πρώτα! Τι να σημαίνουν αυτά;

—Το ίδιο πράγμα, Βασιλιά! Εφτά χρόνια έρχονται με ευφορία και καρποφορία μεγάλη! Κι ακολουθούν άλλα εφτά άκαρπα που η πείνα θα ερημώσει τη χώρα σου. Ο αληθινός Θεός μου σου το φανερώνει αυτό. Λάβε τα μέτρα σου. Διόρισε άρχοντα, που να μαζέψει στις αποθήκες το πολύ σιτάρι στα χρόνια της πλούσιας σοδειάς, για να έχει ο λαός σου και να μην πεθάνει στα χρόνια της πείνας!

Ο Φαραώ κατάλαβε ότι πραγματικά ο αληθινός Θεός φώτιζε αυτόν τον νέο. Κι αμέσως τον διορίζει πρώτο άρχοντα μετά τον Βασιλιά σε όλη τη γη της Αιγύπτου! Βγάζει το βασιλικό δαχτυλίδι και του το φοράει. Χρυσή αλυσίδα κρέμασε στον λαιμό του και τον έντυσε με βασιλική χλαμύδα! Ντελάληδες μήνυσαν το νέο σε όλη τη χώρα. Και βασιλικό αμάξι γύριζε παντού τον νέο άρχοντα, για να τον γνωρίσει ο λαός! Κανείς δε θα κουνήσει το χέρι του χωρίς την άδειά του, έλεγε η διαταγή του Φαραώ! Ήταν πιά φανερό. Η ευλογία του Θεού είχε οδηγήσει τον Ιωσήφ στη δόξα!

Κι όλα έγιναν όπως τα είχε πει με τον φωτισμό του Θεού ο Ιωσήφ. Μα οι αποθήκες της Αιγύπτου ήταν όλες γεμάτες! Χτίστηκαν κι άλλες. Γέμισαν κι αυτές. Έφτανε πιά το σιτάρι για να δώσουν και σε γειτονικούς λαούς.

—Κανείς να μην πεινάσει, έλεγε ο καλόγνωμος άρχοντας Ιωσήφ.

Και να! Μια μέρα έφθασαν δέκα άνδρες από τη γη Χαναάν. Έσκυψαν ως τη γη και τον προσκύνησαν! Αλλά, γιατί συγκλονίζεται η καρδιά του Ιωσήφ; Νιώθει ζάλη! “Όμως συγκρατείται.

—Από που είστε εσείς; τους ρώτησε αυστηρά.

—Από τη γη Χαναάν.

—Δε μου μοιάζετε καλοί. Θα είστε, φαίνεται, κατάσκοποι.

—Όχι, κύριε. Ήσυχoi άνθρωποι είμαστε. Ήρθαμε να αγοράσουμε σιτάρι. Είμαστε όλοι παιδιά του

ίδιου ανθρώπου. Δώδεκα αδέρφια. Ο ένας έχει μείνει με τον πατέρα μας. Ο άλλος δεν υπάρχει πιά.

—Δε σας πιστεύω. Είστε κατάσκοποι. Μόνο αν μου φέρετε εδώ και τον άλλο σας αδελφό, θα σας πιστέψω. Να πάει ένας σας να τον φέρει.

Και τους έκλεισε τρεις ημέρες στη φυλακή. Την τρίτη ημέρα τους έβγαλε και είπε·

—Δε θέλω να γίνω σκληρός, γιατί φοβούμαι τον Θεό. Έναν από σας μόνο θα κρατήσω. Οι άλλοι πάρτε το σιτάρι σας και πάτε στα σπίτια σας. Προσέξτε, στο γυρισμό να έχετε μαζί σας και τον άλλο σας αδελφό. Αν ξανάρθετε χωρίς αυτόν, θα πεθάνετε. Εκείνοι κοίταξαν ο ένας τον άλλο και κρυφομίλησαν.

—Δίκαια τα παθαίνουμε αυτά όλα. Τον αδελφό μας, που μας παρακαλούσε με δάκρυα, δεν τον λυπηθήκαμε. Το κρίμα του μας κυνηγάει!...

Ο Ιωσήφ άκουσε αυτά τα λόγια. Πήγε παράμερα κι έκλαψε...

Ο καιρός περνούσε, και το σιτάρι τελείωσε. Έπρεπε να ξεκινήσουν πάλι για την Αίγυπτο! Πώς όμως χωρίς το Βενιαμίν; Με χίλιες δυσκολίες ο γέροντας Ιακώβ υποχώρησε! Τους έδωσε τον Βενιαμίν, διπλά χρήματα, πλούσια δώρα για τον άρχοντα και την ευχή του. Ξεκίνησαν!

Πώς να περιγράψουμε το τι αισθάνθηκε ο Ιωσήφ, όταν είδε, ύστερα από τόσα χρόνια, τον αγαπημένο του μικρό αδελφό! Μα και πάλι συγκρατήθηκε. Ωστόσο, έκανε πλούσιο τραπέζι στους ξένους, τους γέμισε τα σακιά σιτάρι και έφυγαν χαρούμενοι.

Αλλά, ποιος είναι αυτός που τρέχει πίσω τους;

—Σταθείτε. Τι είναι αυτό που κάνατε;

—Τι κάναμε;

—Κλέψατε το ασημένιο ποτήρι του κυρίου μου!

—Τι λες, κύριε! Εμείς κλέψαμε!; Ψάξε μας! και σ' όποιον το βρεις, σκότωσέ τον!

—Όποιος το πήρε, θα τον κρατήσω δούλο!...

Και τι τρομερό! Το ασημένιο ποτήρι βρέθηκε στον σάκο του Βενιαμίν! Απελπισμένοι ξαναγυρίζουν στον άρχοντα. Πέφτουν στα πόδια του.

Λυπήσου μας, τον παρακαλούν. Κράτησέ μας σκλάβους σου όλους. Μόνο το παιδί αυτό άφησε ελεύθερο. Θα πεθάνει ο πολυβασανισμένος πατέρας μας, αν μάθει κακό για το παιδί!...

Ο Ιωσήφ δεν μπόρεσε να κρατηθεί άλλο. Διατάζει να βγουν έξω όλοι οι Αιγύπτιοι! Και με φωνή που τρέμει λέει στους αδελφούς του:

—Κοιτάξτε με. Είμαι ο αδελφός σας ο Ιωσήφ, που πουλήσατε δούλο!

Κατατρόμαξαν αυτοί! Τώρα θα ξεσπάσει επάνω τους η δίκαιη οργή του! Μα, όχι! Ο Ιωσήφ δε θυμάται με κακία το κακό που του έκαναν. Δε μνησικακεί. Είναι ανεξίκακος! Δεν έχει σκοπό να εκδικηθεί. Μόνο ξεσπά σε δυνατό κλάμα!

Εκείνοι ταραχτήκαν. Κιτρίνισαν. Έτρεμαν. Ήταν στα χέρια εκείνου, που δεν τον λυπήθηκαν. Τώρα είχε έρθει η δική του ώρα να εκδικηθεί. Με αγωνία περίμεναν την απόφασή του. Ο Ιωσήφ κυριάρχησε στον εαυτό του και ξαναμίλησε:

—Μη φοβάστε. Μη λυπάστε γι' αυτό που κάνατε. Σε καλό βγήκε. Ο Θεός τα έφερε τα πράγματα έτσι, για να ζήσει το σπίτι μας. Θα έχουμε ακόμη πέντε χρόνια σκληρού λιμού. Να πάτε λοιπόν στον πατέρα μας και να του πείτε ότι ο Ιωσήφ, το παιδί του, ζει... και να μου τον φέρετε μαζί σας. Να έρθετε όλοι με τα παιδιά, τις γυναίκες και τα ζώα σας εδώ. Εγώ θα σας βάλω σε πλούσιο μέρος να κατοικήσετε. Μη φοβάστε. Εγώ σας μιλώ, ο αδερφός σας ο Ιωσήφ. Μάρτυρας και ο Βενιαμίν ο αγαπημένος μου.

Αυτά είπε, όρμησε και αγκάλιασε το μικρό αδελφό του. Τον φιλούσε κι έκλαιγε. Κι έκλαιγε μαζί του κι εκείνος. Έπειτα πλησίασε και φίλησε με στοργή έναν - έναν τους αδελφούς του, που τον είχαν πουλήσει!...

Σε λίγο η είδηση διαδόθηκε σε όλη την πρωτεύουσα. Ήρθαν οι αδερφοί του Ιωσήφ. Το έμαθε και ο Φαραώ κι έδωσε διαταγή να ετοιμαστούν αμάξια, για να πάνε να φέρουν τον πατέρα και τις οικογένειες των αδερφών του Ιωσήφ.

Σε μερικές ημέρες ο γερο - Ιακώβ, που ήταν εκατόν τριάντα ετών, δεχόταν στην αγκαλιά του τον γιο του, που τόσο τον είχε αγαπήσει και τόσο είχε πενθήσει γι' αυτόν, τον Ιωσήφ του...

Β'. Συζήτηση

Είναι πολλές άλλες οι αρετές του Ιωσήφ, που η Αγία Γραφή αναφέρει. Τέτοιες, που δίκαια ονομάστηκε γι' αυτές «πάγκαλος»! Το μεγαλείο της αρετής του έφτασε στην πράξη. Δεν κράτησε καμία κακία για εκείνους που τον μίσησαν και του έκαναν τέτοιο κακό. Ήρθε η ώρα που μπορούσε να εκδικηθεί. Μα, σαν να μη θυμόταν το κακό που του είχαν κάνει, τους συγχώρησε με όλη του την καρδιά. Τους ευεργέτησε πλούσια! Κι όχι περήφανα σαν αφέντης τους. Αλλά στοργικά με αγάπη! Με ευγένεια! Μη λυπάστε, τους είπε. Σε καλό τα έβγαλε όλα ο Θεός!

Αυτή, παιδιά, τη μεγάλη αρετή, που δεν κρατάει κακία για το κακό που της έκαναν, συγχωρεί και ευεργετεί, τη λέμε ανεξικακία. Ας επαναλάβουμε αυτή τη σπουδαία λέξη! Ανεξικακία!

Φοβερή κακία η ζήλεια! Αλλά μεγάλη και θαυμαστή αρετή η ανεξικακία! Η ζήλεια σκοτώνει την αγάπη. Οδηγεί σε θλιβερά αποτελέσματα. Η ανεξικακία υψώνει τον άνθρωπο. Ομορφαίνει και γλυκαίνει και τη δική του αλλά και των άλλων την καρδιά. Χύνει γαλήνη. Ειρηνεύει τα πάντα. Έχει μεγαλείο! Πόσο ανώτερος φάνηκε ο Ιωσήφ! Όχι από τη δυναμική εκδίκησή του με ίσα αντίποινα! Αλλά μέσα από την αγάπη του, την ανεξικακία και τις ευεργεσίες του πήραν — ταπεινωμένοι πια — οι ζηλότυποι αδερφοί του το μάθημά τους.

Σύνθημα: Ο Θεός ευλογεί και αγαπά το ανεξίκακο παιδί Του.

Παιχνίδι - Ποιος θα σβήσει το κερί

Πάνω σε ένα τραπέζι βάζουμε ένα κερί αναμμένο. Οι παίκτες το βλέπουν. Δένουμε τα μάτια ενός παίκτη και τον κάνουμε βόλτες στο δωμάτιο ώστε να χάσει τον προσανατολισμό του. Μετά τον αφήνουμε και του λέμε να βρει (κάπως) το τραπέζι και με τρία φυσήματα να σβήσει το κερί. Το παιχνίδι συνεχίζεται και με τα υπόλοιπα παιδιά.